

Universitätsbibliothek Paderborn

**Gemitus Compeditorum; Sive Tentationes, Quae
Frequentius Adoriuntur Religiosos, Et A Perfectione
Impediunt**

Kessler, Nicolaus

Coloniae, 1677

I Gemitus. Ingemiscit Religiosus, quia perdidit devotionis dulcedinem.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-46734](https://nbn-resolving.de/urn:nbn:de:hbz:466:1-46734)

I

COMPEDITORUM GEMITUS I.

*Ingemiscit Religiosus, quia perdidit de-
votionis dulcedinem.*

*O mea spes Numen quo non præsentius ægris,
Sic potis es nostri, non memor esse mali?*

*Introeat in conspectus tuo Gemitus
Compeditorum.*

O Domine, ô Bonitas! cupiditas
me incendit querendi corām
te, sed amorosè, sed cum filiali
fiducia, super modo, quo tra-
etas me, tanquām si me penitus dereli-
quisses. Quid enim? non conquerar, non
illachrimer, quia mutatus es mihi in cru-
delem? qui priùs liquefiebas in corde,
dum lingua te protulit ore: sed quī factum
modò, ut abactus & rejectus à te totus
sim, tanquām infans ablactatus à Matre
sua? recordor Domine dulcedinis illius,
quando ad solam tui recordationem, aut
melliflui JEsu nomen, fluebant ex oculis

A

lachry-

lachrymæ præ amoris teneritudine. Sed
heu millies nunc repeto, millies inge-
niō nec stilla cadit, obduratum est cor meū
intrinsecus, & factus sum quasi lapis. O si
reminiscor illius temporis, quando dila-
tabatur cor meum eructando dulcissi-
mum Nomen tuum, quām crucior, quām
anhelo, quām sīt anima mea ad te Deum
fontem vivum, sed eheu nunc tædet ani-
mam vitæ meæ præ nimia cordis amari-
tudine, mens dejicitur, dormitatque præ
tædio, quia subtraxisti te mihi Domine;
recordor aīmodò in die malorum, dierum
bonorum sed in amaritudine animæ meæ:
hæc omnia cùm venerint super me, an
non conquerar Domine? an non inge-
niiscam corām te Deo meo, qui modò sic
oblitus es mei? dereliquisti me Domine,
& derelictus sum; replēsti me amaritu-
dine, & inebrιāsti me absynthio; avertisti
faciem tuam à me, & ideo factus sum
conturbatus; memor sum dierum anti-
quorū, quando mel & lac sub lingua mea,
& exultabunt labia mea, cum cantabam
tibi:

tibi: quia super mel dulcis eras ori meo,
sed nunc quid dicam! ah in ventum lo-
quitur, surdo canit, qui de te loquitur Do-
mine, quia factus sum sicut homo non
audiens, & cuius obduratus est oculus, &
mens excœcata, succus periiit, nec est am-
plius devotio, factus sum insensibilis, &
velut mortuus, & quò ibo? quid dicam?
desipit oratio, meditatio est fastidio &
non illachrimabor, non ingemiscam,
non conquerar Domine? an tibi fortas-
sè priùs devotior, & à passionibus libe-
rior? tu scis Domine, quia plenus eram
passionibus, & velut torrens inundans:
offendentem me exacerbabam, injurianti
mihi graviora rependebam, & tamen re-
plebar admirabili tuâ dulcedine, quæ verè
mihi erat super aurum & topazion, & dul-
cis super mel & favum, non me delecta-
bat cibus corporis dum tuam dulcissime
JESU senseram suavitatem, & dulcedi-
nem; nunc verò cum tribulor, cùm cru-
cior, & patior, tibiq; me totum offero, &
cum lachrymis te, tuinque favorem re-

A 2.

quiro,

quiro, nec desit ad implendum beneplacitum tuum voluntas, immutata vultus tuum, avertis dulcissimam illam faciem tuam a me, ut non videam te; & eheu insuper operiunt me tenebrae, & caligo noctium, non ariditatis solum, sed & mille tentationum ferè importabilius, & quo usque ista? nonne aliquando respicies miserum, & intueberis opprobrium meum, iudicans causam meam? perire ne me vis? fiat tua ô JESU voluntas: sed id habe, id audi, tibi pereo, si pereo, tuus enim sum ego. Interea tamen ad te sicut pullus hirundinis, sic clamabo indesinenter, si despicias, si abjecas, facturam tuam abjecis.

Responsio Christi.

Filli multò felicior fores, si absente me, si deficiente devotionis dulcedine, mihi offerres holocausta gratuita, & sacrificia laudis, nescis sanè, quid expediat tibi, mercenariorum more agis tecum: mercenarii enim ideo serviunt, ut mercede in accipiant; ita tu, quia te non statim affici præmio

præmio pro labore cernis, in tœdium ver-
titur tua oratio ; verumtamen filiorum
mos alius est, qui ideo serviunt, ideo a-
gunt, quod agendum, orant quodoran-
dum, ut Patri placeant, non ut à Domino
mercedem accipiant; nec mireris, me te-
cum, eò, quo dicas modo meliori, ut pu-
tas, antea processisse, non id sine causa fa-
ctum, sed ut te allicerem, & adducerem
ad supportandum suave jugum, & ut faci-
liùs, ac majori cum jucunditate curreres
viam mandatorum meorum, lacte enim
opus habebas, quia necdum sciebas hære-
ditatem servorum Domini, & agendi mo-
dum, quo procedat cum filiis, a modò ve-
rò solidum te cibum sumere cupio; & tu
è contra imitaris milites noviter conscri-
ptos, qui quoadusque durat stipendium
illud quod quasi gratuitò, & ad allicien-
dum iis datur, plenè & planè hilares sunt,
gaudentque, se nomen dedisse militiæ, ve-
rum ubi propriis coguntur militare sti-
pendiis, pœnitere incipiunt de eo, quod
nomen dederunt militiæ : Haud aliter agis

tu, sed te ego interrogo, quid si duraret illa memorata, & ad alliciendum data pecunia semper ; de qua epulari, lætari, & tripudiare possent, quos hostium illi prosternerent, quas victoriarum palmas reportarent ? quas urbes oppugnarent ? sicut nullas, immo ad arma tractanda inepti redderentur. Ne itaque mireris fili, quia ab initio, quando nomen dedisti militiae, ut meo sub vexillo pugnares, contra mundum, carnem, & sanguinem dulcius tecum agebatur, sic enim fieri oportebat, ne ollas carnium præferres mannae cœlesti, nunc verò cum robustior factuses, & cognovisti, quis sit Dominus, & quæ ad cœlum via, minimè expedit tibi, delectari, & recreari his sensualibus suavitibus.]

Observatio ad prædicta.

UTI hodie dum pauci reperiuntur homines verè perfecti & sancti, ita paucis contingit, ut ob imajorem perfectionem, & meritorum cumulum adimitur

tur devotio ista, de qua loquimur : adeo-
que non est, cur se quisquam palpet, aut
blandiatur sibi tanquam cum Sanctis
viris & fœminis à DEO exerceatur pari
ex causa, par equidem pœna est, sed lon-
gè dispar est causa ; imò ordinariè jam ob
spiritūs tepiditatem , vitæ negligentiam,
& ad exteriora conversionem, perit de-
votionis gratia, nec est quòd quis objiciat,
initio se pluribus passionibus fuisse sub-
ditum, ubi tamen Deus contulit eam gra-
tiam, quâ modò caret, patet enim vel ex
hoc clare, quod plus noceat, plus ipsi dis-
pliceat vita curiosa, & vana, quâm pas-
sionibus implicita, & inquinata, maxime,
si quis adhuc renitatur fortiter : quisque se
discutiat , qui hanc dulcedinem gustavit
in Conversionis initio, qualis tunc fuerit,
quâm simpliciter obediens, quâm alienus
à suspicionibus, dumq; Deo fuerat inten-
tus, & obedientiæ regulis, eam obtinuit
gratiam. Quis verò sit modò, confide-
ret, curiosa solùm delectant, libri non qui
spiritum compunctionis, sed qui stylum

Oratorium & Ciceronianum, aut qui historias tradunt, vel conscientiae casus nihil ad se pertinentes, aut non eo loco, tempore, & modo ad legendum concessi leguntur, in conversatione totus effusus; & quid mirum, si non remaneat succus devotionis? Cùm Deus his expellatur, talis namque, qui sine continua reflexione ad interna, ad ista externa se effundit. *Cum spiritum habeat in naribus,* fieri nequit, ut Spiritum sanctum possideat in corde, in solitudine namque sponsus loquitur ad cor sponsæ. Deinde quis obsecro, tuus mi frater, in loquendo, & agendo modus, ratio, quæ intentio? an ut DEO placeas? vel ut appareas? vide, quid respondeas, rem acutangam, ut habearis scientificus, multumque in spiritualibus expertus, quasi nescio, quid suavitatis, vel nescio, quem excessum experiaris in tuis meditationibus, quas fortè non raro pro contemplationibus vendere non erubefcis: recepisti frater, et ecepisti mercedem suam, nec mereris à Deo premiari, gratiâ, confos-

consolatione, & dulcedine devotionis,
quamvis pauperis istis, super pauperem e-
nim, & humilem respicit Dominus; ita,
ita, si esses quasi in multis nescius, contem-
ptor tui ipsius, ac profundam seccareris
humilitatem, & filias ejus silentium, &
solitudinem, forte Dominus visitaret te,
quia tunc te domi reperiret, qui modò
frustra pulsat, dum tu foris ambulas per
loca arida, & inaquosa. Pater ergo,
quam dispar sit causa, quod tu in ea-
dem sis peena cum sanctis Dei viris. Hi
quoad altiorem venerunt perfectionem,
eo magis hanc cordis ariditate exerceban-
tur; sed & (quod accuratè notandum,
& solerter observandum) seipsis perfe-
ctiores emerserunt, non item tu, qui re-
pore & negligentia penitus ab ipsis Spiriti-
um sanctum. Pudeat ergo vel in minimo
gradu, nullove modo æqualem ariditatis
& defectus illius causam cum his sanctis
conferre; absit haec à nobis præsumptio,
& impudentia gravis nimis. Et sanè lo-
quent tales nonnunquam sat impudenter &

A 5

impru-

imprudenter confundere alios, qui cum dulcedine quadam & mentis jucunditate orant, tanquam minus perfectos, & qui sensuali devotione se pascant, cum ipsis imperfectissimi non attendant se obicem posse huic gratiae divinae. Audiant, qui tales sunt, S. Franciscum in Regula sua, ubi inonnet Fratres, ne sinant extingui per otiositatem (vanitatem & ad externa effusionem) spiritum devotionis, cui debent cætera temporalia deservire. Est enim spiritus devotionis impulsus quidam Religiosus, & suavis ad colendum Deum maximè per actus eum immediatè respicientes & honorantes. Difficulter profectò quis poterit in virtutu exercitio perdurare, qui de votione tanquam confirmativâ unctione caruerit, inquit ille. Recogitent hi potius, quod S. Gregorius contra tales loquitur, qui insensibilitatem suam in interioribus, adscribunt Divinæ probationi, vel (quod pejus est, & magnæ cœcitatis indicium) majoris perfectionis signo, quasi à lacte abstracti solidus eos cibas erudiat ut gran-

grandiores : verba sunt Doctoris : Per contemplationem rimari cœlestia volumus , qui non solum cordis, sed etiam corporis custodiā non habemus. Et quidē sepe indecentia aspicimus, otiosa audimus, superflua loquimur, somnum, cibum, non ad refectionē corporis habemus, sed ad usum delectationis. Itaque dum discutere ambigua volumus, superna conspicere, tenebras nostras deserere, interne dulcedinis saporem gustare, ab illius secreto tanto dignius repellimur, quanto munitionis nostræ fortitudinis negligentius dissipamus; tamque nobis tanto est ascendere difficultius, quanto ad nos ipsos relapsi, altitudinè custodia non curavimus cordis munitiones Negare tamen non ausim quin probationis causâ fiat, quandoq; prout invenerit subiectum, aut exstimulat, aut marcescere facit, si hoc; signum evidens erit, vitium esse in homine, & tepiditatem magnam, si illud, si inquam exstimulat, & ad altiora propellit, signum erit optimū bonæ mentis, hi non paveant ad sublationem devotionis, vel ut congruentius loquar, dulcedinis

dinis ex oratione haustæ, est Deus in Cœlo, cui deserviunt, quem si amant unicè, faciet cum tentatione proventum. D. Bonaventura de processu Religionis, quinque adfert puncta hujus sterilitatis, & subtrahitæ devotionis causas. Prima, inquit, est humiliationis. 2. Purgationis, quia minus purgatus fuit, fuit minus studiosus in devotione querenda, vel minus gratus in accepta. 3. Eruditionis, ut intelligat, non à se, suisque meritis, sed Dei gratia, & liberalitate pendere. 4. Ex indiscreto impetu & conatu, quo quasi liberas mentis obruitur, & devotio, veluti per violentam extorsionem exprimendo queritur. 5. ratio: meritum majoris gratia, & gloria, dum desiderium non impletum affligendo purgas animam, & patientia desolationis, & humili sufficiencia mœroris, quasi lima reddit anima clariorem, & magis susceptibilem Divini splendoris. Ita ille. Quisque tamen discutiat se, & indager veram originem, & siquidem ex capit is debilitate legatur gemius 6.

Refor-

Reformatio per proposita.

Eia Domine, quia mea culpa accidit, ut te tuumque favorem amiserim, ecce paratum rursus cor meum te recipere & requirere devotionem & dulcedinem, quam subtraxisti misero, non quidem propter illam, sed, ut cum illa te pariter acquiram. Erravi sicut ovis quæ periit, sed non ultrà, non ultrà ibo post concupiscentias meas, & vanitates, require fervum tuum, suscipe, aspira votis, mutabor enim in virum alterum, si tua me gratia visitaveris. Respice me, suscipe me fervum tuum postlimini revertentem ad te Dominum meum, suscipe filium, sed degenerem, qui bona sua dissipavit cum helluonibus & meretricibus, suscipe sponsam, quæ facta est adultera, quia abiit post virum alterum; suscipe infidem, qui deferens te, immolare cœpi voluntati propriæ, en! agnosco, sed resipisco, agnosco me ingratum, quia abusus sum tuâ bonitate, agnosco me non filiū, quia Patris vocem non audivi, creaturas tibi

A 7

prætuli,

prætuli, vanis nugis, cibo, potu, fabulis
magis quam tuis laudibus delectabar per
singulos dies: sed Domine, qui non vis
perire quemquam, qui reducis velut o-
vem peccantem animam & tuam incla-
mantem opem, audi balatum oviculæ ba-
lantis, reduc sitientem animam in cellam
vinarium ut inebrier amoris poculis. En-
vota clientis & pupilli, quæ hodie statuo
ac propono.

1. In colloquiis, spaciamentis, aliisque
recreationibus, cor nunquam evacuabo
multiloquio, maximè verborum præ-
cipitantiâ, quin non continuò ad inter-
rius cordis habitaculum mentem redu-
cam, tecumque loquar, te consulam, te
invocem, ut concedas per verba non ab-
ripi, non adulterari intentionem bonam,
verba etiam discutiam, an tibi placeant.

2. Cibo & potu nunquam ita reple-
bor, unde fiam ad orandum indispositus,
& hebes.

3. Cogitationibus vanis, & inutilibus
maximè suspiciosis, iracundis, &c. nun-
quam

quam inhærebō spontē, nec sinam medi-
velli à te, sed dum incidunt, ad te cor leva-
bo pro auxilio, & consilio.

4. Propriam existimationem omnino
declinabo semper reflectens me ad pec-
cata, quibus te Deum meum offendī.

5. In loquendo nullum offendam ex-
acerbando, vel indebitè meam senten-
tiam defendendo, unde cordis perdo
quietem & tranquillitatem.

6. Dum ero solus, frequenter in ge-
nua provolvar, ac stillicidium gratiæ, &
devotionis à te ac matre tua, & mea, &
Sanctis, petam interdiu semper, similiter
semper aliquid orabo.

7. Ubi solus ero semper id agam dum
oro, aut decussatis suprà pectus brachiis,
vele elevatis manibus, saltem in iis, quæ li-
berâ devotione oravero.

8. Ad summam mei vilipensionem
conabor.

9. Sensus meos, maximè oculos cautè
custodiam, nemors intret per fenestras,
itaque tu Deus meus ex eas à me.

10. Fr-

10. Frequenter etiam aliquid legam
attentè, de inferno, & extremo judicio,
qualis ibi ratio exigitur de verbis & vanis
cogitationibus.

GEMITUS II.

*Ingemiscit Religiosus sibi soli intendere iussus,
qui tamen zelo & charitate proximi (ut ipse
credit) ardens catechizare, concio-
nari &c. mallet.*

A H Domine! quid agere volebas, ad
hunc me vocando locum & statum,
ubi neglecto proximo vivam, qui tam se-
verè comminaris servo abscondenti ta-
lentū suū? Ecce mihi talenta non desunt,
quæ in proximi utilitatē valeam impende-
re, scientiam præ aliis etiam concionato-
ribus me habere nōstii. nec deest discre-
tionis spiritus, & prudentia ad excipien-
das Confessiones, reducendique pecca-
tores ad viam veritatis. Nonne melius a-
Etum de me fuisset, majorque tibi gloria
obvenisset, si ad alium me statum traxis-
ses, ubi talentum cum lucro reportassem,
& fructu multarum animarum amodò
me